

2. ద్రావణాలు

ముఖ్యాంశాలు

1. **ద్రావణం:** రెండు లేదా అంతకన్నా ఎక్కువ పదార్థాలు గల సజాతీయ మిశ్రమాన్ని ద్రావణం అంటారు.

2. **ద్రావితం:** ద్రావణంలో తక్కువ మోతాదులో ఉండే ఘటక పదార్థాన్ని ద్రావితం అంటారు.

3. **ద్రావణి:** ద్రావణంలో ఎక్కువ మోతాదులో ఉండే ఘటక పదార్థాన్ని ద్రావణి అంటారు.

4. **ద్రావణాల రకాలు:** (i) ఘన ద్రావణాలు (ii) ద్రవ ద్రావణాలు (iii) వాయు ద్రావణాలు

5. **గాఢత:** ఇవ్వబడిన ద్రావణంలో కరిగిన ద్రావితం యొక్క భారాన్ని గాఢత అంటారు. గాఢతలను రెండు పద్ధతులలో వ్యక్తపరుస్తారు. i) భౌతిక పద్ధతి ii) రసాయన పద్ధతి

6.1 **భౌతిక పద్ధతి I:** % (w/v) అనగా, 100 మి.లీ.ల ద్రావణంలో ఉన్న W గ్రాముల ద్రావితం.
ఉదా: 4% (w/v) NaOH అనగా, 100 మి.లీ.ల ద్రావణంలో ఉన్న 4 గ్రాముల NaOH.

భౌతిక పద్ధతి II: % (w/w) అనగా, 100 గ్రాముల ద్రావణంలో ఉన్న W గ్రాముల ద్రావితం.
ఉదా: 4% (w/w) NaOH అనగా, 100 గ్రాముల ద్రావణంలో ఉన్న 4 గ్రాముల NaOH.

6.2 **రసాయన పద్ధతి:** i) మొలారిటీ (M) (ii) నార్మాలిటీ (N) (iii) మొలాలిటీ (m) (iv) మోల్ భాగము (χ)

7.1 **మొలారిటీ (M):** ఒక లీటరు ద్రావణంలో కరిగి ఉన్న ద్రావితం యొక్క మోలల సంఖ్యను మొలారిటీ అంటారు.

7.2 **మొలాలిటీ (m):** ఒక కిలోగ్రామ్ ద్రావణిలో కరిగి ఉన్న ద్రావితపు మోలల సంఖ్యనే మొలాలిటీ అంటారు.

7.3 **మోల్ భాగం (χ):** ద్రావణంలో ఒక అనుఘటకం మోల్ల సంఖ్యకు, ద్రావణంలోని అన్ని అనుఘటకాల మోల్ల సంఖ్యల మొత్తానికి గల నిష్పత్తిని ఆ అనుఘటకం యొక్క 'మోల్ భాగం' అంటారు.

FORMULA BOX

8.1 మొలారిటీ (M) = $\frac{\text{ద్రావితంలోని మోలల సంఖ్య}}{\text{లీటరు ద్రావణంలోని ఘనపరిమాణం}}$

$$M = \frac{W}{GMW} \times \frac{1}{V(\text{lit})}$$

8.2 మొలారిటీ (M) =

$$\frac{\text{ద్రావితంభారం}}{\text{ద్రావితం GMW}} \times \frac{1000}{V \text{ మి.లీ. లో}}$$

$$M = \frac{W}{GMW} \times \frac{1000}{V(\text{ml})}$$

8.3 మొలారిటీ శాతము మరియు విశిష్ట గురుత్వం (లేదా) సాంద్రత

$$\text{మొలారిటీ (M)} = \frac{10 \times \% \times \text{సాంద్రత}}{GMW}$$

8.4 విలీన ద్రావణాలకు మొలారిటీ: $M_1 V_1 = M_2 V_2$

9. మొలాలిటీ (m) =

$$\frac{\text{ద్రావితంభారం}}{\text{ద్రావితం GMW}} \times \frac{1000}{\text{ద్రావణి ఘనపరిమాణం (గ్రా.లలో)}}$$

10. మోల్ భాగం (X) =

$$\frac{\text{ఒక అనుఘటకం మోలల సంఖ్య}}{\text{మొత్తం అనుఘటకాల మోలల సంఖ్య}}$$

11. విలీన ద్రావణాలకు రాష్ట్ నియమం:

$$\frac{P_o - P_s}{P_o} = \frac{\text{ద్రావితంభారం}}{\text{ద్రావితం GMW}} \times \frac{\text{ద్రావణి GMW}}{\text{ద్రావణి భారం}}$$

12. ద్రావణాలకు వాంట్ హాఫ్ సమీకరణం:

$$\pi = CRT \text{ (లేదా) } \pi V = nRT, \quad (C = n/V)$$

$$\pi = CST \text{ (లేదా) } \pi V = \frac{a}{M} \times nRT$$

13. $\Delta T_b = K_b \times m$; K_b = మోలాలీ ఉన్నతి స్థిరాంకం

$$\Delta T_f = K_f \times m$$

$$m = \frac{\text{ద్రావితం}}{\text{GMW}}$$